

Pirmsskola – vieta drošu, cieņpilnu un draudzīgu attiecību veidošanai

---

CENTRS DARDEDZE, 12.05.21.

AGNESE SLADZEVSKA

KONFERENCE “LAIMĪGS UN DROŠS BĒRNS
PIRMSSKOLĀ”

Kas ir «Dardedze»?

- Nevalstiska organizācija, dibināta 2001.gadā.
- Iestājas par drošu bērnību – brīvu no jebkura veida vardarbības
- **Izglītojam** bērnus, vecākus un speciālistus, lai vardarbība nenotiktu
- **Konsultējam** bērnus, ģimenes un speciālistus vardarbības pret bērnu un citos ar bērniem saistītos jautājumos (psihologi)
- Īpaša kompetences joma – dzimumnoziegumu prevencija, atklāšana, rehabilitācija
- Interesešu aizstāvība

Ko mēs vēlamies panākt?

Mēs vēlamies, lai ikvienam bērnam Latvijā būtu droša bērnība. Lai ikviens bērns ir mīlēts, aizsargāts, cienīts un aprūpēts, dzīvojot drošā vidē, kas ir brīva no jebkāda veida vardarbības.

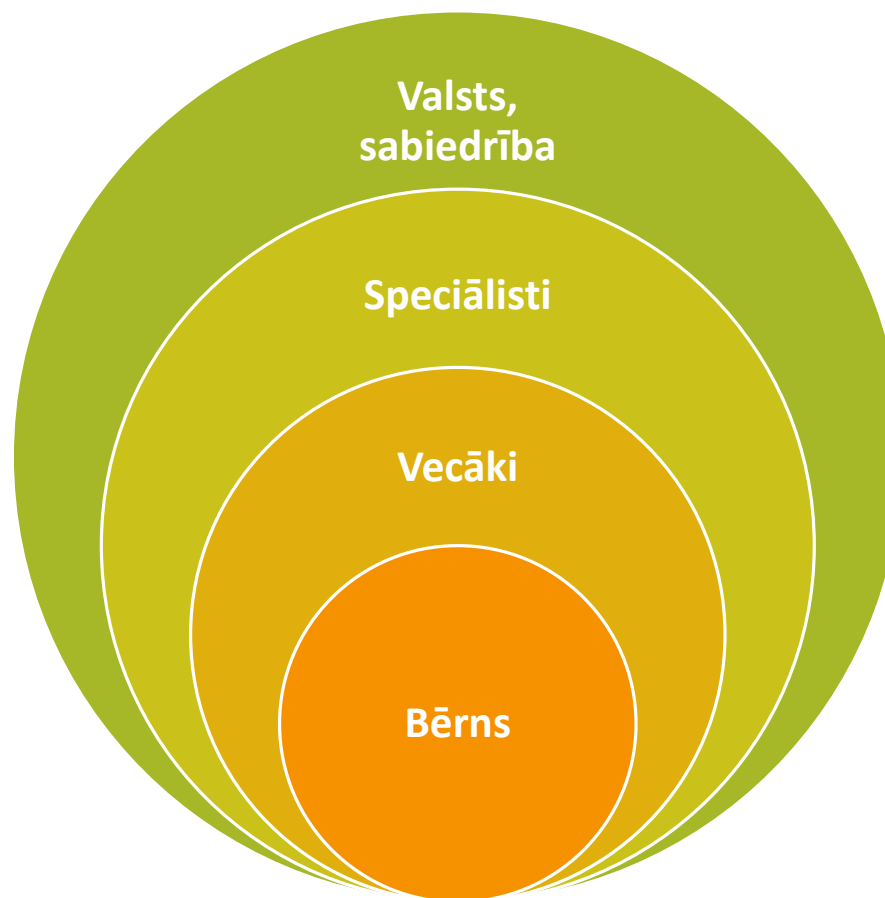
Mēs ticam, ka vardarbība pret bērniem ir novēršama, ja:

- Katrā savā lēmumā vadāmies pēc **bērnu labākajām interesēm**.
- Visiem ir **vienota izpratne** par to, kas ir drošība attiecībās un kas ir vardarbība.
- Katrs apzinās **savu lomu** bērnu aizsardzībā.

Drošu bērniņu veido:

Prevencijas līmeņi

Terciārais
(palīdzēt, novērst
atkārtošanos)

Sekundārais
(atpazīt riskus)

Primārais
(izglītot, stiprināt prasmes)

Pirmsskolas izglītības iestādes (vēlamā) loma:

---

1. Vieni no pirmajiem satiek bērnu un vecākus ārpus ģimenes
2. Bērnā tiek attīstīta **drošības izjūta** ārpus mājas, ielikti sociāli emocionālo prasmju pamati
3. Vēl viens bērna “**drošais cilvēks**”, kurš ir vērīgs pret bērnu
4. PII ir vecāku **sadarbības partneris**, kas var pamanīt un atbalstoši reaģēt, ja bērnā vai ģimenē tiek pamanītas kādas grūtības
5. PII vadība un darbinieki strādā kā **komanda**, kas atbalsta cits citu, atklāti runā par problēmām un meklē risinājumus

Realitāte (mūsu vairāk kā 20 gadu pieredze, Aizliegtais paņēmiens):

---

1. Trūkst izpratnes par bērna attīstības gaitu (prasības / spējas)
2. Emocionāla izdegšana, nespēja novērtēt savu emocionālo stāvokli (pašu sociāli emocionālās prasmes)
3. Trūkst izpratnes par bērna mierināšanas nozīmi
4. Trūkst izpratnes, kā koriģēt bērnu uzvedību nevardarbīgā veidā
5. Bērns drīzāk kā traucēklis, nevis iemesls, kāpēc darām šo darbu (mācīšanas un bērna atbalstīšanas funkciju sadursme)
6. Daļā no dārziņiem vadībai prioritāte joprojām ir “papīri kārtībā”, netiek veicināta atklāta saruna par problēmām
7. Ir zināmas bailes no vecākiem (sūdzēsies, sacels traci), tāpēc sadarbība formāla, ne bērna labākajās interesēs

Bērnudārzs – droša (cieņpilna un draudzīga) vieta?

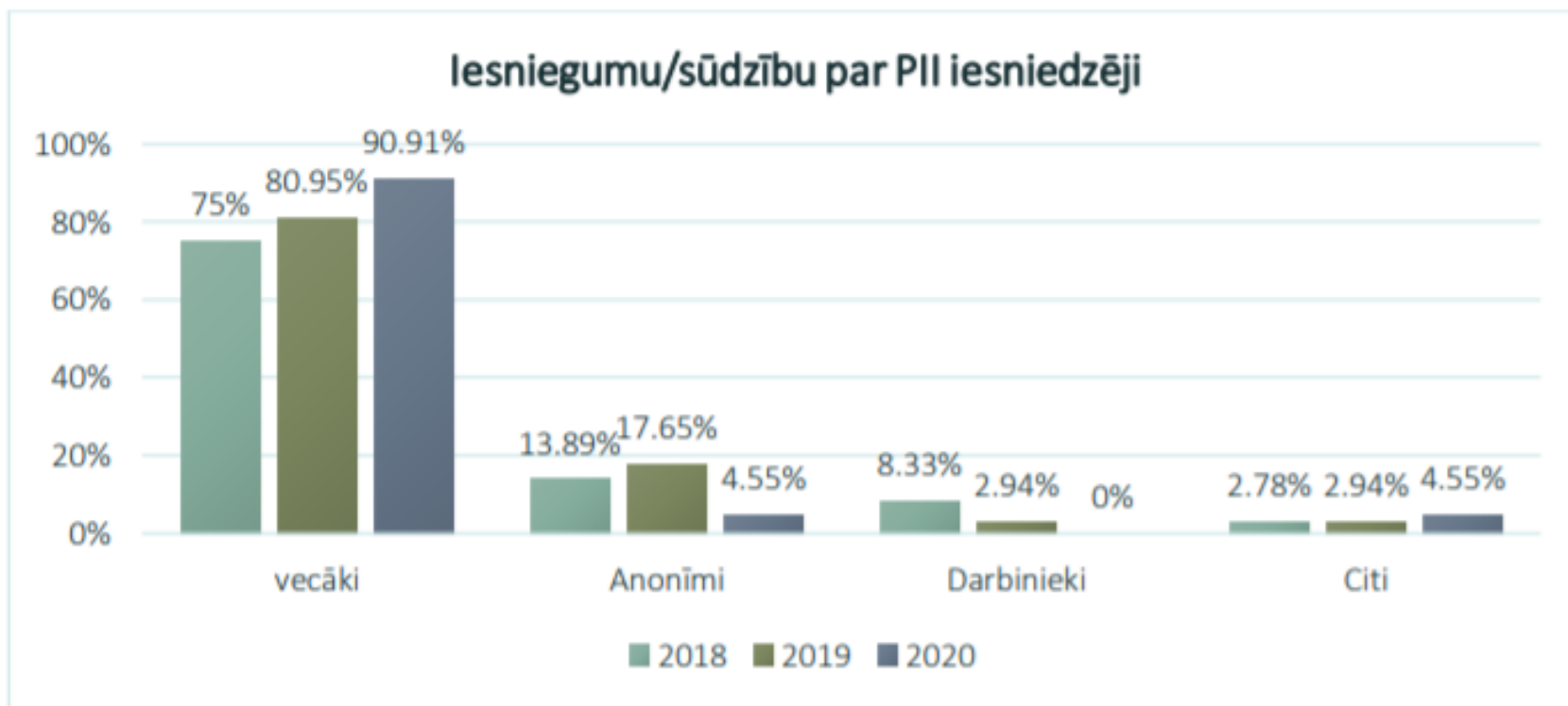
1. Nav spējas pamanīt vardarbīgu izturēšanos **savā** rīcībā
2. Nav spējas reaģēt uz vardarbīgu izturēšanos no **kolēgu** puses
3. Nenotiek komandas darbs un konstruktīva **sadarbība ar vadību** savstarpējam atbalstam
4. Netiek reaģēts uz pazīmēm, ka bērns cieš no vardarbības **ģimenē**
5. Ne vienmēr adekvāti tiek **reaģēts** uz bērnu **savstarpējo attiecību sarežģījumiem**

VBTAI saņemtās sūdzības par PII

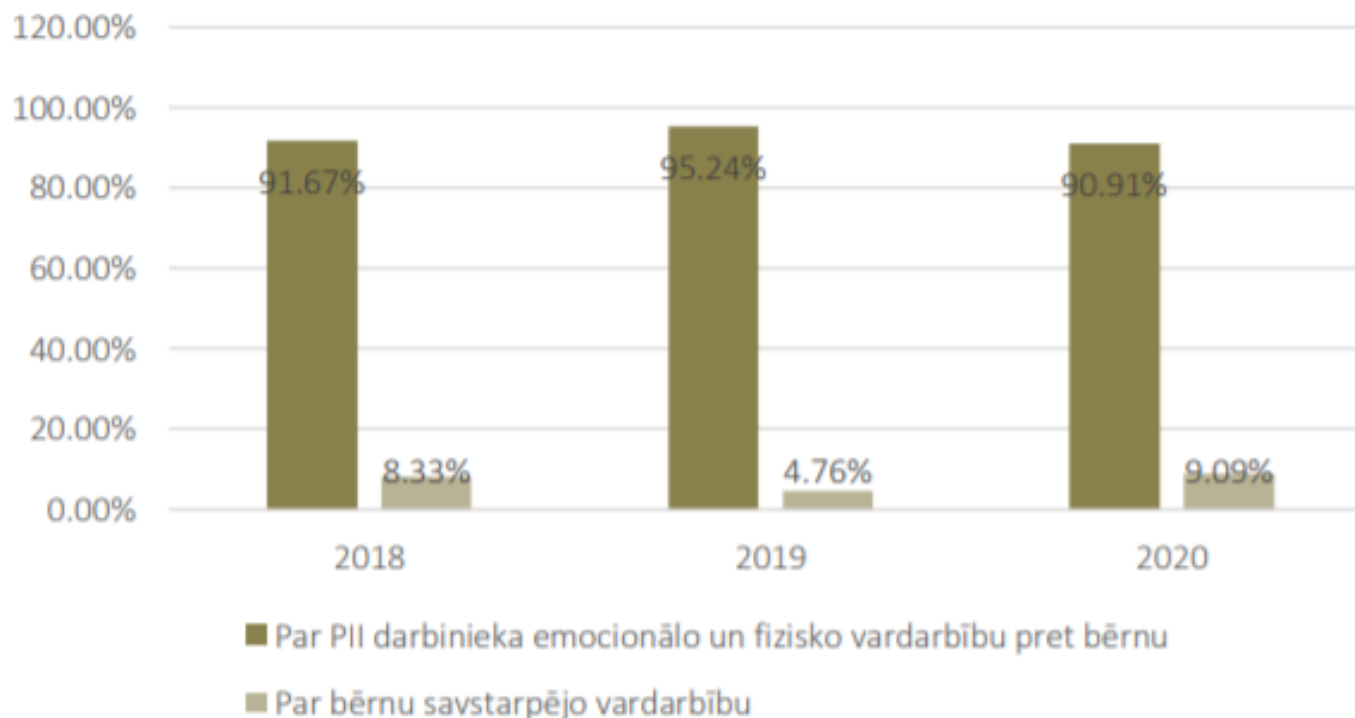
(no 2018. līdz 2020.g. saņemtas 100 sūdzības)

Pašvaldību un privātajās PII veiktās pārbaudes

Personas par kurām iesniegtas sūdzības

Biežākās sūdzību tēmas, kuras atkārtojas no PII darbinieku puses

- bļauj, kliedz;
- sit (dibenu, pēdām, galvu);
- PII vadība informēta, bet situācija nemainās;
- rausta aiz matiem, auss, krata aiz rokas;
- bērnu izolēšana atsevišķā telpā no grupas;
- audzinātājas nelīdzdarbojas, neinformē vecākus;
- drošības trūkums;
- spiež ēst.

Faktori, kas to veicina:

---

1. Pārlicības, zināšanas un prasmes (augstskola, tālākizglītība)
2. Slodze
3. Atalgojums
4. Personāla piesaistes problēmas
5. PII kontroles/atbalsta sistēma: ierasts koncentrēties uz “sakārtotiem papīriem”, lai izvairītos no problēmām, nevis meklēt atbalstu un risināt problēmas

Tēmas, ko PII personālam būtu nepieciešams apgūt: www.drosaberniba.lv

---

1. Pirmsskolas izglītības iestādes loma bērna un ģimenes dzīvē
2. Bērnu attīstības posmi, temperaments
3. Bērnu tiesības
4. Savu emociju atpazīšana un vadība, izdegšanas prevencija
5. Sociāli emocionālās prasmes (emociju atpazīšana, sadarbība, konfliktu risināšana)
6. Nevardarbīgas bērnu uzvedības korigēšanas metodes
7. Vardarbības veidi, riska faktori, pazīmes un sekas
8. Rīcība vardarbības pret bērnu gadījumos (bērns-bērns, bērns-vecāks, bērns-pedagogs)
9. Sadarbība kolektīvā
10. Sadarbība ar bērnu vecākiem (īpaši ar "grūtajiem" vecākiem)
11. Sadarbība ar dažādām institūcijām

www.drosaberniba.lv

Zināšanu platforma pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem un darbiniekiem.

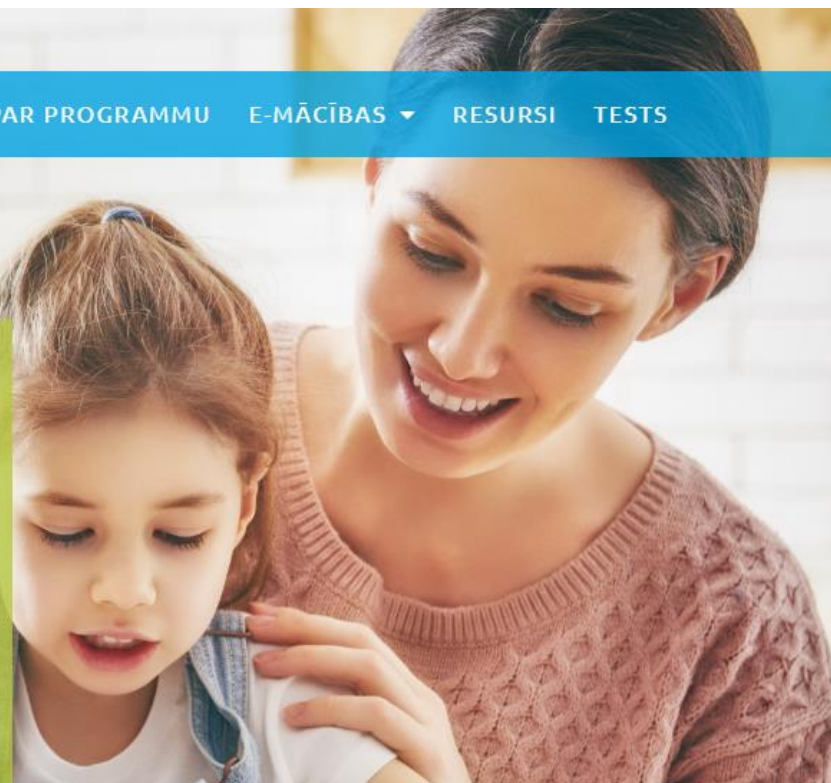

[PAR MUMS](#) [PAR PROGRAMMU](#) [E-MĀCĪBAS](#) ▾ [RESURSI](#) [TESTS](#)

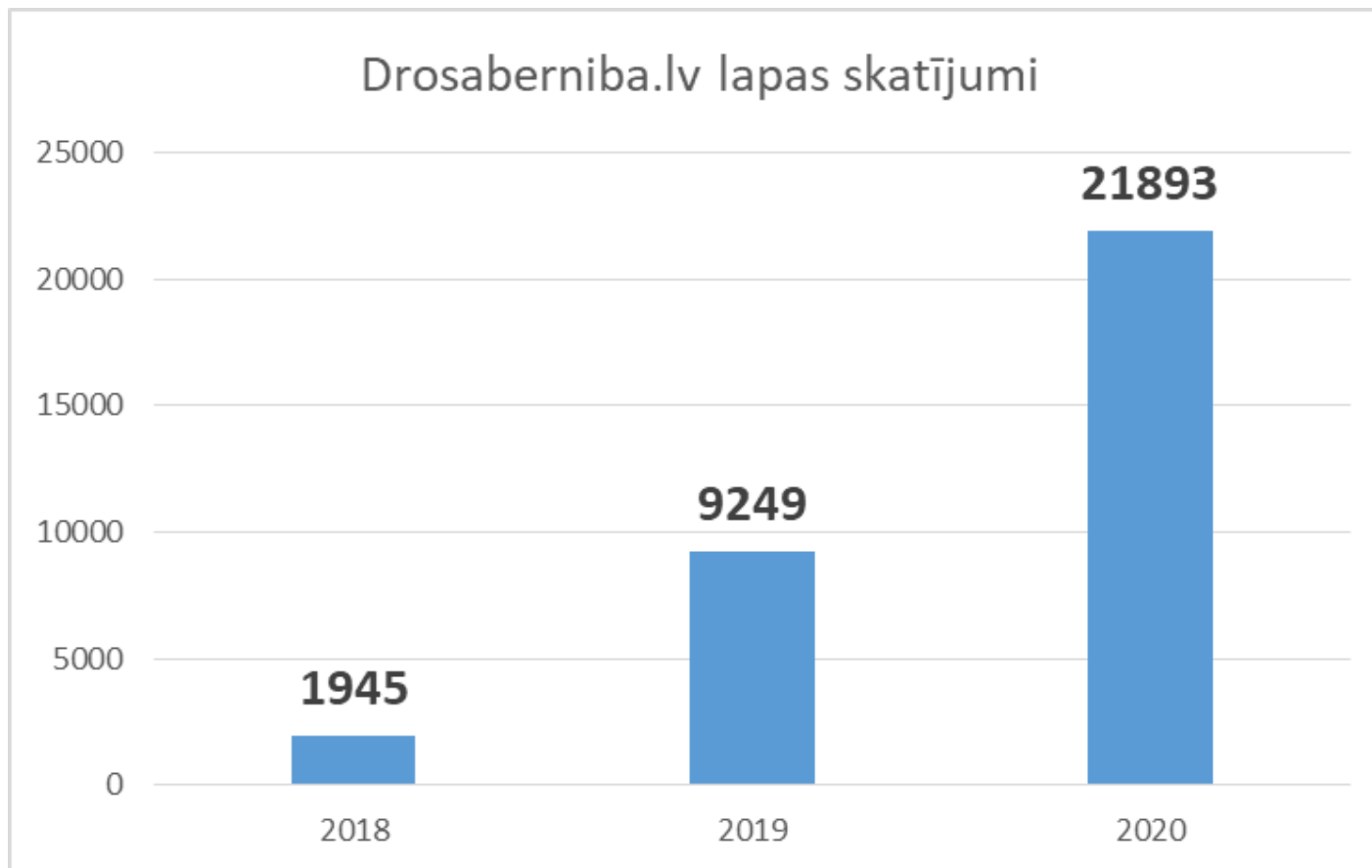
PAR DROŠU BĒRNĪBU!

"DrošaBērnība.lv" ir organizācijas **"Centrs Dardedze"** veidota zināšanu platforma pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem un darbiniekiem.

Šī platforma palīdzēs veidot atbalstošu un cieņpilnu vidi bērna attīstībai.

Zināšanu platformas apmeklējumi

Džimbas drošības programma

Bērniem, pedagogiem

Zinoši bērni labāk
spēj atpazīt nedrošas
situācijas un rīkojas

Džimbas drošības programma

5-10 gadus veciem bērniem - par personisko drošību attiecībā ar citiem cilvēkiem. Tēmas:

- ✓ Mans ķermenis ir mans
- ✓ Labi un slikti pieskārieni
- ✓ Labi un slikti noslēpumi
- ✓ Ķermeņa signāli par nedrošām situācijām
- ✓ Vēršanās pēc palīdzības

Džimbas aģenti – īpaši apmācīti PII pedagogi vairāk kā 60% pirmsskolas izglītības iestādēs Latvijā

Džimbas drošības programmas darbība Latvijā 2009-2021

Vai
pieaugušais
pirmsskolā
ir kā
piemērs
tam, ko mēs
mācām?

1. Mans ķermenis ir mans
(cieņa pret ķermeni)
2. Nedari man tā, man tas
nepatīk!
3. Ja Tev briesmas draud,
sauc palīgā!

Programma **NAV** tikai par 11
nodarbību novadišanu
bērniem.

PROGRAMMA

BĒRNAM DROŠS UN DRAUDZĪGS BĒRNUDĀRZS

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

4 posmi:

Mērķis: Veidot pirmsskolas iestādes vidi bērnam drošu un draudzīgu, savlaicīgi atpazīstot un novēršot bērnu tiesību pārkāpumu riskus, veidojot pozitīvu sadarbību bērnu, vecāku un iestādes darbinieku starpā, un uzturot pozitīvu vidi, kurā centrālās ir bērna intereses un vajadzības.

1.posms

Iestādē ieviesta Džimbass drošības programma

2. Pedagogu profesionālās kvalifikācijas programma "Laboratorija pedagogiem"

3. E-vides platforma "Bērna labsajūtas mērījums"

4. Bērnu tiesību aizsardzības protokols

Lai
pirmsskola
būtu vieta,
kur ne tikai
mācīt, bet
arī piedzīvot
DROŠĪBU,
CIENU un
DRAUDZĪBU
attiecībās!

- 1) www.drosaberniba.lv
- 2) Džimbas drošības programma
- 3) Bērnām drošs un draudzīgs bērnudārzs

ES MĀCOS
DZIVI
NO TEVIS

Paldies!

www.centrsdardedze.lv